

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:
з Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тиждень 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодиноким число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановх псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о 5½ год. пополудні.
Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» при ул.
Оссоліньских ч. II. (партер)
(Фронт від ул. Тихої). Експе-
диция місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гавс-
мана.
Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—
Рекламації неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Італійська нещирість.

(X) В політичній сьвітлі загально відомо граєса fides, она вже давно стала прикрасом. Алеж не ліпшої слави заживає щирість італійська. Молоде італійське королівство стануло на велико державнім становищі з того часу, як вийшло в тридержавний союз. Одначе якнебудь найвисші круги піддержують урядово сю звязь, то не тільки в широких народних верствах не втихають іриденристи споглядати жадібно оком на австрійські области заселені італійським населенєм, але й в парламентарних кругах не втихає явне ворогованє проти Австро-Угорщини. Поважна більшість італійського парламенту не переставє все ще споглядати з давнім ворогованєм на нашу монархію, якнебудь Італія тридержавному союзови а особливо Австро-Угорщині має завдячити, що дійшла під охороною мира до високого народо-господарского і фінансового розвитку, що осягнула в останних часах вельми значні надвижки в державнім бюджеті і внесла ся до цвітучого добробиту. А як раз союз з Австро-Угорщиною ошадив Італії значні видатки на уоруженє.

Мімо всего того в недавній розправі про військові питання в італійським парламенті виголошувано різкі жалоби, начеб то з вини Австро-Угорщини італійські податники були приневолєні накладати нові значні тягарі, хоч в дійсности накладанє тих тягарів треба приписати нещирости і недовірю Італії супроти Австро-Угорщини з відносинами між Англією а Німеччиною. Тимчасом се по-

рівнанє не має найменшої основи, бож Австро-Угорщині ані на думку не впадають які небудь кольоніальні змаганя а торговля нашої монархії не дійшла до такого широкого розвитку, щоби могла загрожувати народо-господарским інтересам Італії. Окрім того не можна нігде і в нічим помітити в Австро-Угорщині яких небудь змагань до відилати Італії за давні події, ні в однім законодавнім тілі не найшов ся такий політик, котрий заохочував би до яких заборчих намірів супроти Італії або взагалі до ворогованя. Політика Австро-Угорщини супроти Італії є зовсім виразна, ясна і щира і не бажає нічого иншого як приязних взаємин.

Від Італії отже самої залежить, щоби єї мирні і приязні взаємини з Австро-Угорщиною були удержані і скріплені. Тепер Італія підвисшила значно свій бюджет і має намір майже цілий мільярд обернути на армію і виставленє фльоти. Міністер війни в останній промові зазначив, що італійську армію і фльоту треба поставити на такий стопі, щоби она могла посеред концерту великих держав займати поважне становище.

В Австро-Угорщині ніхто не може повставати проти того, бо досьвід поучує, що придбати, вишколити і на відповіднім ступні удержати военний апарат не можна в одній хвилі, а що на се потреба десяток літ систематичної, неспянучої роботи. Військова політика великої держави повинна опирати ся на стратегічних основах і приміювати ся до военной сили і засобів сусідних держав, она є зовсім независима від хвилих політичних конечностей. Задля

того має она в сьбі щось сталого, коли тимчасом політичні відносини поміж державами змінюють ся, а нинішній приятель може стати завтра політичним противником нераз із зовсім незначної причини. Доказом сего може послужити порозумінє, яке тевер виробило ся між довголітними противниками, між Росією і Англією, а так само історичне ворогованє може під впливом окремих обставин або особистих почувань володарів чи їх державників перемінити ся в приязнь.

Наколи отже Італія вважає потрібним скріпити і вистачити відповідно новітним вимогам свою армію і фльоту, то проти сего не може Австро-Угорщина підносити ніякого докору і вважати сего неначеб вістрем проти себе звернєним. Одначе се велика нещирість, наколи італійських податників потягає ся до тягарів і конечність сего оправдує ся грозою Австро-Угорщини, а тим викликає ся серед широких народних верств в Італії хибний погляд, начеб Австро-Угорщина мала які небудь заборчі наміри.

Для оправданя сего вказувано в італійським парламенті нераз на пограничні укріпленя нашої монархії, коли тимчасом сї укріпленя є лише обезпеченєм наших границь, чого не може і не повинно знедбати ніяке одвічальне правительство. Італійські уоруженя, на які тамошнє правительство наміряє тепер видати мало що не цілий мільярд, зовсім не затривожують Австро-Угорщини, але Італія не повинна причини сих видатків складати на нашу монархію і представляти її якимсь страховищем, що загрожує мир. Італія може ви-

Сільвіо Пелліко.

Із днів мого тюремного життя.

(Le mie prigioni).

З італійської мови переклав

Володимир Держирука.

(Дальше).

— Дорогий Оробоні, — одвітив я, — твоє питання містять в собі твою відповідь а моя відповідь така сама. Вершком негідности є, коли чоловік робить себе рабом пересудів, коли є пересвідчений, що они неправдиві. Я не вірю, щоби ми оба були такими негідниками.

При тих сердечних розмовах взяв я на себе одну повинність. Я присягнув Юліянови, що ніколи нікому не виявлю його правдивого імени тай не скажу, що між нами було. Я оповів Оробоні-ви все й додав:

— На сьвітлі нічого з сего не вийшло би з моїх уст, то ми є тут в гробі і, хоч ти відси вийдеш, бо знаю, що можу на тебе спустити ся.

Висока душа прийняла сї слова мовчки.

— Чому не відповідав мені? — спитав я його.

Вкінці зачав він мене ганити за виявленє тайни.

Його закиди були оправдані. Жадна приязнь, хочби она була не знати як велика і скріплена чеснотами, не може нас управнити до такого злочину.

Та коли я вже взяв на себе сю вину, то Оробоні витягнув з сего й щось доброго. Він

знав Юліяна та знав деякі гарні черти з його життя. Він розказав мені їх та сказав:

— Сей чоловік поступав собі так часто по християнськи, що його бішеність проти християнства не може тревати до гробу. Надіймо ся, надіймо ся сего! А ти, Сільвію, старай ся з цілого серця простити йому його бішені слова й моли ся за него!

Його слова були для мене сьвяті.

LXXI.

Сї розмови, про котрі я говорив, частію з Оробоні-м, а частію з Шілером, або иншими людьми, займали мені дуже малу частину моїх довжезних двацять чотирох годин кожного дня а часто бувало й так, що з першим була неможлива розмова.

Щож робив я в такій самоті?

Мій спосіб життя був в тих днях ось який: Вставав я досьвіта, посував ся аж на конєць тапчана, драпав ся на решітку вікна і молив ся. Оробоні стояв вже тоді біля свого вікна, аби не давав на себе довго ждати. Ми здоровили ся, оба починали ми тихо звертати наші думки до Бога. О скільки страшні були наші кліти, о скільки гарна була панорама, що розвивала ся на дворі. Небо, краєвиди, особи, що порушали ся в дали, на долині, голоси сільських дівчат, своїм реготом і співом розвеселяли нас, они вказували нам на присутність Того, що є так величний у Своїй доброті; а ми так потребували Його помочи.

Опісля слідували ранні оглядини варті. Вона перешукувала цілу кімнатку, щоби пересвідчити ся, чи все є в порядку; она оглядала мій лавцюх огниво за огнивом, чи часом він не ро-

зірвав ся де чи то случайно, чи то з підозрілих намірів. Я гадаю, що ті оглядини переводжено тому, що такі були строгі приписи служби, бо розірвати ланцюх було немислимо. А як се був день, коли приходив лікар, тоді питав ся Шілер, чи ми з ним бажаємо говорити й запам'ятував наші бажаня.

Коли обігли вже всі тюрми, тоді приходив Шілер в товаристві Кунди, що мав обовязок чистити наші келії.

По короткій перерві приносили нам сьвіданє. Оно складало ся з пів тарілки червоनावої юшки й трьох тонесеньких кусників хліба і я їв хліб та юшки не пив.

Тоді брав ся я до науки. Марончеллі привіз з Італії чимало книжок а всі наші товариші взяли також з собою дещо, один менше, другий більше. Все разом складало ся на невеличку бібліотеку. Ми надіяли ся крім сего, що збільшимо її при помочи наших грошей. Хоч на наше прошенє в справі читаня книжок й закупна нових не прийшла ще була відповідь від цїсаря, та намісник Берка зарядив, що кождий з нас може мати при собі три книжки й після уподобаня їх замінити.

Коло 9-ої години приходив надінспектор а коли ми жадали лікаря, то приводив його.

Дальший час лишав ся мені на студії аж до 11-ої години, коли приношено обід.

(Дальше буде).

стачувати своє військо і флоту, як їй потрібно, але не викликувати в своїх народних верствах пристрастий, котрі можуть мати необчислимі наслідки.

Державна рада.

В залізничній комісії заявив в середу міністер залізниць Врба, що правительство задумує постарати ся, щоби реформа товарних тариф на державних залізницях о скільки можливо виїшла з днем 1. жовтня с. р. в житє. В звязи з тим стоїть справа обнятя руху на ново удержавнених лініях з днем 1. жовтня с. р.

В четвер рада бюджетова комісія над справою основаня італійського правничого виділу у Відні. Міністер просвіти гр. Штіргк заявив, що правительство займало ся сею справою дуже докладно, узнаючи високу культуру італійського народа, як також і потреби італійського населєня в Австрії а не менше і обставини, що австрійська держава в італійскою жиє в політичній приязни. Міністер обговорив подрібно становище правительства в справі утворєня італійського виділу в Австрії.

Правничка комісія полагодила в четвер без зміни правительственну предлогу в справі підвижки вільної від екекуції частини платні публичних і приватних урядників. Після тої предлоги вільне від екекуції minimum платні чинних урядників означено на 2.000 К річно а емеритури 1.200 К. Принято також на внесене пос. Куриловича резолюцію, взиваючу правительство, щоби предложило закон про розширене ествуючих екекуційних обмежень.

Податкова комісія вела в четвер загальну розправу над реформою домового податку.

П. Евген Левицкий вказав, що заповіджена реформа домово-клясового податку виїде на користь не лише найбільшійшому населєню Галичини але також иншим краям. Переходячи до предлог, домагав ся бесідник сильнійшої прогресиві ві всіх клясах і знесеня предложеного передше часу двох і пів літ ожиданя на перевєденє нового домово-клясового податку. Обговоруєчи ґрунтовий податок, підніс бесідник несправедливість сего податку; в Галичині є він тим більше діймаючий для селян, що катастральна оцінка для наложєня сего податку буде перевєдена на некористь рустикальних властителів. Бесідник домагає ся заведеня прогресивного податку від ґрунтових доходів при повнім податковім увільненю для менших селянських власностей. В справі домово-чиншового податку заявляє ся за прогресивним податком від чиншових доходів і за можливим увільненєм малих мешкань від податку.

П. Діяманд звертає ся проти закиду Левицкого, будьто би соціялісти були противні реформі домово-клясового податку. Бесідник подав свої предлоги в слідуєчих точках: 1) Перетворєне домово-чиншового податку в безпосередній з полишенєм мешкального податку, який мають платити властителі домів. 2) Сильна дєґресія мешкального податку і увільненє від податку найменших мешкань. 3) Видатна будова людювих мешкань під наглядом і порукою держави і законна охорона віднаємників. Дальший тяг обрад нині в суботу.

На вчерашнім засіданю посольської палати відповідав міністер просвіти між иншим на інтерпеляцію в справі послідного розпорядку що до іспитів зрілости. Заявив, що єго розпорядок вповні опирає ся на основі розпорядку Мархета а був конечний, позаяк в деяких випадках поступувано проти духа і ясного звучаня приписів розпорядку б. міністра Мархета. Врешті ще Мархет видав додатковий розпорядок, в яким між иншим підніс, що вправді при іспиті з історії не належать множити питань з всєсвітної історії, одначе не треба розуміти сего в той спосіб, що належало би зовсім зречи ся іспиту з всєсвітної історії. Також не знесено постанови, що в певних обставинах можна узнати кандидата зрілим, хотяй в якімсь однім предметі не зовсім відповів вимогам. Треба було однак пригадати звучанє сеї постанови екзамінаційним комісіям, бо лучало ся, що кандидатів, які в кількох предметах не відповідали вповні вимо-

гам аба оказали ся зовсім незрілими в однім предметі, мимо того узнавано зрілими більшою голосів. Також в инших точках теперішній розпорядок не сотворєє нічого нового а заключає лиш поясненє давнійших розпорядків. Отже нема чого бояти ся, щоби по видаю, нового розпорядку заострено іспити. Що тикає ся справи цілковитого знесеня іспитів зрілости, то таке внесєне на анкеті про середні школи найшло лишє дуже мало сторонників а також в инших державах не знесено іспитів зрілости. Отже показує ся, що се домаганє річево неоправданє.

В дальшій бюджетовій розправі промовляв п. Булін а полємізуючи з міністрами справедливости і просвіти, закинув їм несправедливость супроти Чехів. Чехи готові до угоди, але на основі рівноправности всіх народів. Не повинно бути упривілейованих народів. Така угода лежить в інтересі держави а також і династії.

П. о. Лондзін жалував ся на покривденє польскої народности на Шлеску, зваюючи вину на шкідливу діяльність германізаційного товариства „Nordmark“. Вкінці заявляє, що мусить голосувати з колом за бюджетом, надіючи ся, що правительство віднесе ся прихильно до польських домагань.

Міністер справедливости Гогенбургер заявив, що піднесені заміти під національним зглядом проти міністра справедливости не оправдані і не поперті ніякими доказами. Обговорує відносини в судах; признає, що вироки деколи є хибні, але се може лучити ся і в найбільше розвинених державах. Правничий змисл австрійско-го судейского і прокуратовского стану стоїть висше повад всякі сумніви. З жалем підносить, що декотрі заміти, роблені судівництву, не є справедливі. Заповідає внесєне нової адвокатскої ординації і нового дисциплінарного закона для адвокатского стану. Підчеркує, що заряд міністерства справедливости змряє до усунєня всяких недостач в судівництві, але в своїх змаганьх мусить числити ся з міністром скарбу і коштами, які на ту ціль призначити. Взиває отже палату, щоби уділила міністрови скарбу потрібних середників.

П. Габель представив розпучливе положєне жидівского населєня і домаганя жидівської молодіжи на поли шкільництва. Домагає ся установленя підчас спису населєня в 1910 р. рубрики народностей, а тоді покаже ся, кілько є жидівських народовців. Взиває всіх послів жидів в парламенті до злуки в обороні жидівських прав.

Міністер просвіти гр. Штіргк обговорує виводи бесідників що до реформи середного шкільництва. Вже підчас анкети піднесєно, що реформа не має змряти до сего, щоби повалити то, що єстває, але вести в новім душі. В тім напрямі постуває міністерство і створило вже ряд типів нових середних шкіл. Стверджує, що в міністерстві просвіти фахові сили рівно сильно заступлені, як правничі сили. Що до внесєня п. Томашевского в справі утворєня прибічної ради в міністерстві просвіти, то міністер мусить зазначити, що рада могла би бути лишє дорадчим органом і не вязала би міністра, ані не увільняла би єго від відвчальности. Не треба забувати, що міністерство просвіти не є шкільним заведенєм але адміністраційним і найбільше в нїм справляють відносять до адміністраційної юдикатури. Дальше підніс міністер, що знає організаційні і будівельні недостачі львівської техніки і буде старати ся їх усунути. Заповідає управильненє платні шкільних інспекторів і стабілізованє окружний шкільних інспекторів. Вкінці звертає ся до палати, щоби ухвалила міністрови скарбу потрібні суми.

П. проф. Дртіна (чєск. реал.) займає ся в своїй бесіді шкільними відносинами в Галичині, яку назвав клясичним краєм анальфаетів, де після офіційальної статистики є 788, а після рускої 1500 громад без шкіл. Критикує розпорядки гал. шкільної ради в справі наукового язика в учительських семінариях і підносить, що Русини повинні одержати що найменше одну чисто-руську учительську семінарию. Заявляє ся за основанєм руского університету у Львові і означєнє сей університет яко важну і пєкучу потребу у Русинів, так само як основанє університету для полудневих Славян.

П. Кость Левицкий заявив, що теперішній намісник признав, що політична адміністрація в Галичині вимагає реформи. Доки не буде

добрих громадских зарядів, доти нема мови о поправі відносин. Громадскі заряди обсаджує ся найгіршими людьми, щоби громади служили партійним і політичним цілям старостів. Русини виключені з політичної служби в Галичині. Посол Крамарж твердив несправедливо, будьто би в Галичині не вело ся славянської політики. В Галичині проявляє ся сумна ознака, щораз сильнійше виступає там питаєє перехилєня на сторону Росії, а галицка адм. побирає ті змаганя. Відмеженє і автєн. Галичини будуть поборювати Русини крайними середниками. Русини вивять в автономії Галичини свою політичну і суспільну смерть. Австрійскі державні мужі не оказали дося зрозуміня рускої справи, яка не є зовсім домашнім питанєм Галичини, але справою дуже важною для цілої австрійскої держави.

П. Давидяк заявив, що коли ціла Славянщина боре ся о свободу і рівність, Русини в Австрії видані на ласку і нєласку Поляків. Відчувають се на поли шкільництва, судівництва і в инних урядах. Полємізуючи з п. Гломбінським сказав, що всеполяки позволяють, щоби їх, Славян, висувано проти Славян. Сучасна автономія країв тілько мнїма. Одиноким ратунком є заведенє автономії народів і полагода братньої незгоди. Обговоруєчи відносини на львівськїм університеті, де спільне пожитє і поважна наукова праця рускої і польскої молодіжи неможлива, каже, що Русини не зречуть ся ествуючого університету у Львові доти, доки не одержать там окремого університету. Бесідник назвав галицку адміністраційну службу доменою зубожілої польскої шляхти. Звернув ся до міністра справедливости з просьбою, щоби усунув шовіністичних урядників з краєвого суду у Львові, і заявив, що голосує проти бюджету.

Опісля п. Куніцкїй (пол. соц. демок.) займає ся подрібно положєнем робітників і шкільними справами на Шлеску.

П. Вітик заявив, що австрійська соціяльна демократія вже з сеї причини мусить остро поборювати теперішнє правительство, позаяк теперішній президент міністрів свого часу яко міністер внутрішних справ позволив москвофілам дійти до власти. Українці досєвідчили на власній скірі, що то царат. В Галичині роїть ся впрот від російских агентів, які юдять проти Українців. Бесідник закинув п. Глебовіцкому, що у львівськїм органі висьміває п. Крамаржа і назвав єго „меклером“ о австрійских манєрах.

П. Колєса обговорує рускі домаганя на поли шкільництва; між иншими домагає ся поділу галицкої ради шкільної на дві секції. Вятає з радостію факт, що найшли ся Чехи, які побирають домаганя Русинів.

По дальшій розправі підчас фактичних спростовань заявив пос. Глебовіцкїй, що слова п. Вітика, який лучив сторонництво бесідника з рублем, є очєрненєм.

П. Вітик: Прошу се доказати а не запєречувати.

П. Глебовіцкїй твердить, що не писав ні слова про подорож п. Крамаржа в „Галичанщині“ і не іспірував ніякої статі. Також і се твердженє п. Вітика є очєрненєм.

П. Діяманд: Чїм дневником є „Галичанин“?

П. Вітик (до Глебовіцкого): Є дневником вашого сторонництва!!

П. Глебовіцкїй: Не відповідаю за се, що в тім дневнику писано.

П. Діяманд: То партійний дневник.

П. Курилович: То цілком звичайна брєхня.

П. Діяманд: Що є брєхнею? Чи ви, котрі берете рублі...?

П. Курилович: Хто бере рублі, ординарний чоловіче? (Численні перериваня. Великий гамір).

П. Вітик простуючи факт, стверджує, що наведені ним твердженя є правдиві. Настуває знова замішанє.

Відтак прийнято в голосованю обговорувані етати міністерства: внутрішних справ, справедливости, віроісповідань і просвіти і предложені комісією резолюції, по чїм перервано засіданє о 1/2 до 11 в ночи. Слідуєчє засіданє нині рано.

Вчера зібрала ся господарська комісія палати послів. Референт п. Рошков-

скій представив закон про уповажнене до управлїння торговельних відносин і торговельний договір з Румунією і поручив прийняте обох законів.

П. Діаманд запитав міністра торговлі, чи правительство згодить ся на се, щоби торговельно-політична пропозиція не прийшла під обради сей сесії, як сего домагало ся й польське коло.

П. Колішер заявив, що коло не займало ся сею справою.

Міністер торговлі Вайскірхнер прийняв до відома заяву п. Колішера і заявив п. Діамандови, що міністерство торговлі кладе на се як найбільшу вагу, щоби так важні закони для цілої держави полагоджено ще перед літніми фестивалями. Слідуюче засіданє комісії ві второк.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В Угорщині починає пересилене помалу прояснювати ся. Навпаки вістям подаваним ліберальними часописами про обнову кабінету Векерлього, має бути, як звичає Reichspost, бувший міністер скарбу Люкач покликаний яко homo regius, щоби довести до полагоди пересилена. Вже минувшого тижня переговорював він із сторонництвом независимців, хоч не довів до позитивного вислїду, але нема вже найменшого сумніву, що єго посланництво є далекою гле. Neues Pester Journal запевняє, що др. Люкач перевів переговори в напрямі одержаного від Корони порученя з угорськими політиками, які належать до коалїції і з такими, що стоять поза нею і має про се дати звіт монархі. Pester Lloyd подає звістку, що др. Люкач виїхав до Відня, щоби бути на послуханю у монарха. Все, що др. Люкач робив, переводив він з порученя монарха, але в усім єго змаганю не розходиться о утворенє тимчасового переходового кабінету, лише о справдешню розвязку пересилена. Про се повідомив він уже перед кількома днями провідника независимців Кошута, котрий се знов подав до відома свому сторонництву, одначе оба віцепрезиденти сего сторонництва, явивши ся у д-ра Люкача, відклонили єго пропозиції. Але сим не покінчила ся задача д-ра Люкача, він дальше пересправляє з независимцями, поки вїде в переговори з політиками інших сторонництв.

"Madaorszag" подає звістку, що Кошут так занятий політичною роботою, що доси не мав часу спорудити манїфесту до народу і внесеня, котре має бути подане до ухвали независимцям. Наслідком того відрочено на тижень збори независимців, а ся проволака велить догадувати ся, що независимці, ані не ухвалять нічого, ані не видадуть манїфесту, бо в даних обставинах одно і друге показує ся злишним, а змаганя д-ра Люкача звільняють від сего независимців.

Pester Lloyd звичає, що др. Люкач яко homo regius подав Кошуту подрїбно ті услїва, на яких пересилене могло би бути полагоджене. Кошут відклонив сі услїва, бо не хотїв поза плечима своїх товаришів міністерських вдавати ся в сі справи. Кошут подав се однак до відома президентї сторонництва, котра також не згодила ся на сі услїва, що мало вельми болючо вразити Кошута. Нема отже сумніву, що й інші міністри знають про сі услїва і тому не можна дивувати ся, що они болючо вразили провідника независимців, коли він дізнав ся, що задачу розвязки пересилена поручено кому иншому.

Перед депутацією независимців, яку сими днями приймав у себе Кошут, висловив ся він, що більшість сторонництва повинна мати програму, яка дала би ся здійснити, бо инакше може витворити ся спір тривкий між Короною і парламентом і унеможливити парламентарну управу.

Заграниця.

Між великим везиром а міністром заграничних справ, Ріфаат-башою, прийшло в кретенській справі до непорозумїня. Між тим, коли дипломати спорять між собою, зачинає відзивати ся військо. Заява війська є з одної сторони

льоальна, так як заява Магмуд-Шефкета, котрий осьвідчив, що цілий наряд радо піде на смерть, коли султан і правительство порішать війну, з другої сторони ще не вигас між війском революційний рух останних місяців, на що вказує спротивленє музулманського війська в Македонї зглядом спільної служби з християнами. А прецінь той сам Магмуд-Шефкет заявив, що військове начальство обстає рішучо за військовою службою всіх не-музулманських, здібних до неї народностей, та що утворенє віддільних християнських полків є неможливе. Що дотикає самої кретенської справи, то в Царгороді рішучо заперечують сему, начеб то між Туреччиною а Грецією вели ся переговори в справі відступленя Крети останній за певним грошевам відшкодованем.

В німецькім парламенті пояснив канцлер кн. Білов своє становище зглядом бувших блокових партій і центра. Особливо звернув ся він вельми остро проти останнього. Наперед заявив він, що не думав зовсім усунути ся від участі в реформі державних фінансів. Одиноко міродатними в тім були деякі річеві сумніви. За те вважав він все своєю головною задачію, притягнути лібералів до розвязаня фінансової реформи. Він не спїняв ніякої партії в позитивній праці і прийняв би радо річеву поміч навіть зі сторони скрайної лївиці. Ненависть центра до бесідника була поводом зовсім неправдивих тверджень і несправедливих нападів, н. пр. заідоарівано єго в тім, що він не є щирим зглядом Австро-Угорщини, хоч він дав докази своєї вірности сій союзній державі.

Новинки.

— **Календар.** В недїлю: руско-кат.: Блисея; римо-кат.: Володислава. — В понедїлок: руско-кат.: Амоса; римо-кат.: Льва II п. — В второк: руско-кат.: Тихона; римо-кат.: Петра і Павла.

— **Міністер просвіти** висловив Олександрови Барвінському, професорови учительської семінарії у Львові, правительственному радникови і членови ц. к. Ради шк. кр. з нагоди перенесеня єго на власну просьбу в сталій стан супочинку подяку і найповніше признанє за єго довголітню, визначну і успішну діяльність службову.

— **Нерозумна робота.** В останнім (23.) ч. угварського тижневника "Наука" поміщено чільну статю п. в. "Изъ Америки", яка є відгуком роздору в півні. Америці межі гр.-кат. духовенством з Галичини, а частію гр.-кат. святичеників з Угорської Русі, які не хочуть підчипити ся юрисдикції єписк. Ортинського. На жаль також "Наука" прикладає руки до сїєї нерозумної роботи ємігрантів з духовних кругів з Угорщини і тим може несвідомо причинити до переходу на православє угорських ємігрантів в півні. Америці. Щоби показати, як безосновні і натягнені є аргументи "Науки" наведемо вступ згаданой статї. "Не мудра господарка американських радикаловъ-українцевъ — пише "Наука" — изовсѣмъ розъярила нашихъ терпеливыхъ переселенцевъ, котрихъ не могутъ успокоити въ нѣнѣшнихъ порядкахъ, не могутъ принять погану (?) фонетику, перекручену(?) мову украинску, а особливо не могутъ принять чужій у насъ радикализмъ (?), но твердо придерживаются къ чистотѣ (!) родного малоруського языка, къ преданіямъ духовной жизни, къ побожности, къ вѣрности, къ роду и отечеству своему и за то щиро желаютъ такого єпископа, котрый знає ихъ, котрый не указуєся чужимъ, но отцемъ, братомъ ихъ. Не жадають єпископа изъ Польщи, бо, якъ видно, польська политика изъ Ивановъ, переробила вороговъ рода Ивановъ котрихъ, хотя теперь узнала хитрость поляковъ, но самосознаніє уже загасло у нихъ, уже отрѣкаются даже и руського имени, насильно переображуюся украинцами". — Отже для стереженя угорських Русинів в Америці перед фонетикою і для береженя чистоти "родного" языка потребують они своєю extra-єпископа. Дальше наводить "Наука" лист з Америки якогось Шарадія, в яким повно небилиць в роді сего: "подъ покровительствомъ авторитета церкви (Україна — Р. Р.) напала на угор-руській народъ и хотѣла єго обработати отъ своихъ найдорожнихъ сокровищъ: отъ языка (мовы), отъ минувшости и коли избачили, что тоты политическіи идиоты о томъ усилуются, чтобы отъ насъ отобрали вшитко, что нашъ народъ мозольною (!) работою приобрѣвъ, на хвалу божию и на славу своей отчизны и когда избачили, что гетманчуки на корвавой (!) пращѣ угор-руського народа хотятъ выбудовати нееньку украинну и єго изгертти намѣряють изъ поля исторіи, не могли дальше мовчати и терпѣти, бо

пришовъ послѣдній часть для обороны" і т. д. Господин Шарадія співає ту саму піснючку, яку виводить "Русское Слово" про "найдорожші сокровища". Але забуває, до чого добороли ся угорські Русини, боронячи тих "сокровищъ".

— **Мазепа в „Русскім Слові“.** З нагоди 200-літнього бою гетьмана Івана Мазепи в спілці зі Шведами з царским війском під Полтавою забрало голос також „Русское Слово“. Ціла статя є п. в. „Кто былъ Мазепа“ старає ся зогилити славного гетьмана, борця за долю України. Однак кацапский орган нічого иншого не може закинути Мазепі, як лише то, що був „ізмѣнникомъ“ і не хотїв запродади ся російскому цареві.

— **Війскові відпустки на жнива.** Як минулого року так і сего літа війскові власти зарядили відпустки на пільні роботи для хлїборобів, що служать при війску. В кождім полку буде означене число воєкї відпущене на 3 тижні до дому і то партиями відповідно до пори, коли збирає ся з поля збіже, кукурузу, овес, бароболі і т. п., щоби тим способом дати їм змогу помагати при рільних роботах на власнім господарстві або деінде для забезпеченя собі деякого доходу по скінченій війсковій службі. Відпустки зачинають ся в ріжних полках всїяко, відповідно до краю, і то вже з кінцем місяця червня. Аби заряджені відпустки не розминули ся зі своєю цілюю і не давали приводу до надужитъ, видано докладні приписи, після яких урльоповані воєкї мають виказати ся посвідченем від дотичної громадської зверхности, що справді використали відпустку до рільних робіт. З огляду на те, що з причини відпустки воєкї мусять в полку устати компанійні вправи, військова управа дозволила відповідному числу офіцїрів в кождім полку також удїлити тритижневі відпустки.

— **Торговля на Буковині.** Буковинські Румуни взяли ся дуже горячо до торговлі і на взір наших „Нар. Торговель“ закладають по містах Буковини склади і склепи т. зв. „превалї“. Склепи ті дуже гарно розвивають ся, бо Румуни піддержують їх з великим апалом. Та не лише по румунських містах і селах на Буковині позакладано „превалї“ але Румуни тиснуть ся і до руских сіл. Се дало причину черновецькій „Буковині“ вїзвати й Русинів до торговлі. „Тож, панове громадо — пише „Буковина“ — лишім вже раз устї партійні сварки а берім ся до діла. Коли Галичани під далеко сумнішними відносинами могли оснувати й розгалузити по цілім краю „Народну Торговлю“, то чейже й ми се потрафимо. А крайній час, щоби ми таки розпочали торговельну справу“.

— **Іспит зрілости в учит. семінарії в Станиславові** кандидатів і екстерністок відбув ся під проводом правит. радника Ол. Барвінського о від 17. мая до 17. червня. Свідочтво зрілости одержали кандидати учит. семінарії з викл. язиком руским і польским: Андрийович Йосиф, Бялоус Михайло, Богач Остап, Брусак Іларій, Бжозовский Альбін, Вайда Теодор, Вельвѣйский Вікентій, Гарасим Василь, Грачкович Владислав, Гречаник Іван, Даньчук Михайло, Дрожанський Людвик, Дубас Юліян, Залеский Антін, Зелінский Антін, Зибиря Броніслав, Знаміровський Кароль, Зяркевич Генрик, Кампельмахер Авнер, Карась Зігмунт, Квятковский Владислав (відзн.), Кочержук Іван, Кравчук Олександр, Кріг Айвіг, Кушишковский Францішок, Лещинський Петро, Лукасевич Василь, Лудкий Миколай, Маланин Андрій, Марціновский Антін, Мельник Теодор, Новосельский Юліян (відзн.), Оржеховский Стефан, Отто Антін (відзн.), Півонський Северин, Пікевич Михайло, Пломінський Стефан, Покєва Юрій, Савицький Маріян, Сайкевич Маріян, Сивак Вартоломеї, Томишин Теодор, Холєвчук Михайло (відзн.), Цицьонь Францішок, Чухновский Захарія (відзн.), Шевадзукій Осип, Якубовский Йосиф (відзн.) До поправ. іспиту з одного предмету призначено 11 кандидатів.

З екстерністок одержали свідочтво зрілости: Аксентївна Макр. (з руск. польсь.), Бавєска Сабїна (з поль.), Гербут Марія (з поль.), Гайковска з Білевичів Вільгельміна (з поль.), Гольдверт Цірль (з відзн. з поль.), Домбровска Софія (з поль.), Домішевска Казимира (з відзн. з руск. і поль.), Донїгевич Ангєля (з поль.), Думанська Антонїна (з поль.), Левицка Станїслава (з поль.), Ляст Естєра (з рус. і поль.), Леховска Бальбіна (з поль.), Лещинська Бронїслава (з поль.), Любнецка Каролїна (з поль.), Наглер Ельце (з поль.), Пйотровска Ольга (з поль.), Прохаска Марія (з поль.), Радоневич Марія (з поль.), Райфайзен Гольде (з поль.), Романюк Михайліна (з рус. і поль.), Фурович Марія (з поль.), Хомицка Чєслава (з поль.). Рєпробовано на рік 16, відступила 1, до поправ. іспиту з одного предмету призначено 17.

— **„Щєдрї“ датки.** Краввий видїл удїлив в рїчалтовї квотї 10.000 К, призначеної соймом для „Соколів“ аж 500 К руским „Соколам“, а се: 200 К „Соколова“ у Львові а по 100 К „Соколам“ в Стрию, Станиславові і в Коломиї. Решта 9.500 К дістане ся польским „Соколам“.

— **Добрї „депутати“.** „Галичанін“ жалує ся, що „депутати“-москвичі дуже часто не являють ся

на засіданнях держ. ради і не голосують в дуже важних справах.

— **Московські гості.** Львівські москвичі витали вчора на двірці гурток російських студентів і студенток з Петербурга під проводом проф. Погодина, які вступили до Львова звидіти его особистості. На зустріч Москалям вийшли студенти з "Друга" і делегати "Народного Савета" а акад. Бендасюк виголосив промову, на яку відповів проф. Погодін.

— **Неправдивий підзор.** Польські часописи п. з. "Руский ученик злодієм" донесли були, що абітурієнт рускої гімназії в Перемишлі, Калинич, крад книжки своїх товаришів і за то его арештовано. Сей тяжкий закид, який може зруйнувати хлопця на ціле житє, пустила полька преса зі злоби і ненависти до руских гімназій, а тепер відкликує, що Калинич невинний та що его випущено з арешту. Крадійкий допуслав ся инший ученик, якого вже давнійше прогнано з гімназії. Питаємо, чи цілю польської праси в Галичині є ятриги і клеветати проти сусідної народности? Як так, то гратулюємо!

— **Наслідки пиянства.** В корчмі в Мацошині коло Жовкви забавляв ся пиянством гурток парубків, взятих сего року до війська. Серед жартих оден другого обидив. В тій хвили обиджений пияниця скочив і поліном розчерепив голову своему товаришеви. Смерть наступила на місци. Убийника арештовано, а при слідстві звиняв ся він, що хотів свого "противника" "вирихтувати". Slowo polskie пишучи про сю подію, дає їй заголовок "Kultura ruska". Но, якби хтось хотів бути так само злобний, то подібних випадків між мазурами назбирав би щоденно на виповнене чотирох сторін часописи. А се яка була би культура?

— **Сніги в червцю.** В середу дня 16. с. м. упали сніги здовж карпатского підгір'я в горах Скільцани, Долинщини і в Чорногорі. Всі верхи і полонини в сторавах Микуличина стали білі як серед зима. Звідти взяв ся холод на долах східної Галичини.

— **Що день дощ.** Від кількох днів маємо дощ у Львові щоденно перед полуднем. Нині пересунула понад Львовом темна хмара з грубокапистим дощем і вихром. В стороні міста, де містять ся наша редакція, падали також рідко дрібні зерна граду.

Оповідки.

— До нинішнього числа долучуємо цінничок видавництва Руского Товариства педаг.

— **Ц. к. ювілейна гімназія Франца Йосифа у Вижиці.** Вступні іспити до I класи відбудуть ся в днях 15., 16. і 17. липня. Діти мають між 8—10. год. з родичами або їх заступниками явити ся в дирекційній канцелярії і виказати ся метрикою, і коли ходили до публичної школи, фреквентацийним свідоцтвом або шкільними повідомленнями за 4. шк. рік. Ученики мусять кінчити в сім сонішнім році найменше 10. рік житя. Шкільні повідомлення чи свідоцтва мусять мати замітку "зголосив свій виступ до середньої школи" а вислід науки в викладовій мови має бути зазначений одною нотою. Як би не доставало лише одного услія, ученик не буде припущений до іспиту. При вписі мають родичі або заступники подати рідну мову ученика. Ся заява обов'язує на будуче. Такси виносять разом 7 К 30 с. При іспиті вимагає ся з науки релігії таких відомостей, які можна собі придбати в перших чотирох клясах народної школи, а з рускої мови має ученик уміти читати, писати розбирати поєдинко розширені реченя, головні правила правописи і користати з тих правил в диктатах. З рахунків вимагає ся вправи в чотирох головних операціях (цілими числами) з узягднем практичних питань з щоденного житя. Також мусять ся уміти й по німецьки мехавічно читати й писати. Коли відбудуть ся вступні іспити по вакаціях (2. речинь), оповістять ся пізнійше. В кождім із сих термінів рішає ся безусловно о прийнятю ученика. Зголошувати ся до нового іспиту не може репробований ученик скорше як по році в яким небудь заведено Докумети вручені дирекції при вписі, зверне ся аж 15. вересня. В разі непринятя ученика вертає ся назад таксу. Іспити приватистів відбудуть ся дня 7. липня. Шкільний рік кінчать ся 15. липня розділом свідоцтв.

— **Конкурс.** Комітет бурси Руского Товариства педагогічного ім. кардинала С. Сембратовича у Львові (ул. Крижова ч. 65) розписує отсим конкурс на прийняте питомців до бурси Тов-а на рік шк. 1909/10. Приймаєт ся будуть ученики гімназійні, сини членів Руского Тов-а педагогічного.

Услія прийнята: 1) Батько (опікун), мусять бути членом Руского Тов-а педагогічного. 2) Кождий питомець мусять бути зовсім здоровий, що потвердять оглядини лікарські з початком шкільного року. 3) Комітет бурси прийме лише добрих і пильних учеників, котрих успіхи дають повну запорукку, що они скінчать гімназію. Першеньство мають відзначаючі ученики. 4) Батько

(опікун) петента буде точно платити умовлену оплату в гори, найменше 24 К місячно. З сеї знижки можуть користати ученики відзначаючі, ученики, що будуть цензорами і сї, що будуть брати участь в хорах. 5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на инвентар, лікаря, купіль і пране в сумі 12 К. До поданя о прийняте долучити треба: 1) Свідоцтво шкільне петента з послідного півроку. 2) Заяву, в котрій батько (опікун) ученика зобов'язує ся вразно умовлену суму за поміщене сына в бурсі кождого місяця точно з гори платити. 3) Свідоцтво убожества. Кождий прийнятий питомець має заосмотрити ся в 8 пар біля, 4 простирала на сінник, 4 під колдру, 4 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпюток, 4 рушники, сінник (1'80 м довгий і 0'80 м широкий), подушку, колдру і коцик до накривавя, 2 порядні мундурки, плащ і дві пари обуви. Зужиті протягом року річи обов'язаний питомець доповнити. Кожда штука біля має бути назначена початковими буквами назвиска, а відтак числом визначеним Управою бурси. При вступі мусять кождий питомець виказати ся перед Управою, що все потрібне має, а если не було би все в порядку, може наразити ся на неприняте в послідній хвилі. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою ніякого занятя, лише у виймкових случаях лекції за дозволом Управи.

Поданя кождого петента адресувати так: "Управа Бурси Руского Товариства педагогічного ім. кард. С. Сембратовича у Львові ул. Крижова ч. 65". Поданя вносити найдалше до 30. червня 1909. Комітет прийме також учеників, що мають адавати вступний іспит до I класи. Всі бувші питомці мають опять внести поданя.

Львів в червни 1909. — Комітет бурси Р. Тов-а педаг. ім. кард. С. Сембратовича у Львові. 56(4—5)

Телеграми

в дня 19. червця.

Станиславів. При вчерашних виборах соймового посла з більшої посілости на місце пок. Войтіха Дзедушицкого вибрано одноголосно 29 голосами Віктора Чайковського в Медведович.

Сянок. На місце пок. Тшецького вибрано вчора послом до сойму з більшої посілости д-ра Стан. Старовейского з Братківки 80 голосами на 80 голосуючих.

Відень. Посадник Відня др. Люегер осліп зовсім. Мимо того проводив він вчерашньому засіданю міської ради, а потім явив ся в парламенті, аби взяти участь в голосованю.

Ревль. Підчас вчерашньої стрічі рос. царя з нім. цісарем відбув ся на яхті "Штадарт" обід, при яким оба цісари тоакували на прияєнь і розвиток обох держав.

Штоггольм. На англійский пароход товаров. "Wostburg" стріляно з російского торпедовця, коли пароход вплинув між російську ескадру і на даний знак, не задержав ся. Від стрілу розторочив ся котел і ранений оден моряк.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма

від 16. до 30. червця 1909.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Церковні річи

КРАСНІ і ДЕШЕВІ ПРОДАЄ

"ДОСТАВЛЯ"

основана руским духовенством — в Станиславові при ул. Смольки ч. 1, а у Львові при ул. Рускій ч. 20 (в каменіці "Дністра").

Там дістане ся різні фелони, чаші, хрести, ліхтарі, свьічники, тади, патериці, кивоти, плащениці, образи (церковні і до комнат), цьвіти і всякі другі прьборя. Також приймають чаші до позолочєня і ризи до направи.

Удїл виносить 10 К (вписове 1 К), — за гроші вложєні на щадничу книжку платять 6%.

29 (18—?)

Бюро Учительське і службове Марії Немчиновської, 57 (1) Львів, площа Академічна 3.

Телефон 788. — Конто щадниці поштової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечєнь

"Дністер"

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпечєня будинків, збіжа і знярядів господарских, від шкід огневих під корисними усліяями,

числить умірковані премії за обезпечєня,

ліквідує шкоди безпроволочно по жарі,

уділяє обезпечєним членам з річної надвижки звороти.

За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15%.

Поліси "Дністра" приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса Ощадности, Руска Щадниця і инші каси ошадности.

Через "Дністер" можна асекуровати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь уділяють агенції "Дністра".

Зголшєня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки в таках громад, де еще не робить инший агент "Дністра".

Фонди "Дністра" 31/12. 1908 виносять: Фонд резервовий і резерва премій К 1,865.540.—; инші фонди К 458.564.—; разом К 2,324.104.—

Канцелярії Товариства отворєні для сторін від год. 8—3.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1909.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:45	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломні	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Пустомит	7:29	11:45	4:25	10:15*	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Любіня	8:00	9:57	2:00	9:00	11:45*
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:05	1:15	5:00	9:25	10:10*
Брухович	7:10	10:05A	1:48B	4:50	8:20
Брухович	8:15	12:40	3:27B	5:30G	9:35B
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
" Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
" Курович	—	—	11:19	—	9:39
" Винник	8:07	—	11:19	3:26	9:39

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гяшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломні	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Пустомит	7:30	10:35*	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	—	3:40	10:45
Любіня	6:00	9:05	2:15*	3:40	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	—	11:35B
Янова	8:20	10:10	1:37+	3:40	6:30
Брухович	7:21	11:05	2:30B	5:50G	8:34B
Брухович	6:14	9:00A	12:41B	3:45	7:10
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамча:					
До Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
" Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
" Курович	—	7:13	—	2:52	—
" Винник	5:44	7:13	1:30	2:52	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товєтим друком. — *) Лише в неділі і сьвята від 10% до 15%. А) Лише в неділі і сьвята від 1/7 до 3/8. — Б) Лише в неділі і сьвята від 1/6 до 30%. — В) В неділі і сьвята а від 1/6 до 30% щодєнь. — Г) Щодєнь від 1/7 до 3/8. — З) Лише в неділі.

